

«ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ»

Ο προσδιορισμός που δηλώνει τον 'Τόπο' υποδιαιρείται σε τέσσερις κατηγορίες αναλόγως του τι ακριβώς δηλώνει:

- 1) Προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Πότε;'
- 2) Προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Εντός ποιού χρονικού διαστήματος;'
- 3) Προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Για πόσο χρονικό διάστημα;', και δείχνει διάρκεια χρόνου.
- 4) Προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Εντός πόσου χρονικού διαστήματος;'
- 5) Προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Πόσο χρόνο πριν;' ή 'Πόσο χρόνο μετά;'

1. Ο Προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Πότε συνέβη ένα γεγονός;', εκφέρεται με 'απλή Αφαιρετική' πτώση, π.χ. *constituta die* = μια συμφωνημένη ημέρα, *prima luce* = την αυγή,

2. Ο προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Εντός ποιού χρόνου;', ή για να το πούμε και αλλιώς 'Από πότε μέχρι πότε;', εκφέρεται με 'απλή Αφαιρετική':
 - (i) *tribus proximis annis, Cic. Iug. 11* = εντός των τελευταίων τριών ετών.
 - (ii) *diebus viginti quinque aggerem exstruxerunt, Caes. B.G. vii, 24* = μέσα σε είκοσι πέντε ημέρες είχαν κατασκευάσει το ανάχωμα.

3. Ο προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Για πόσο χρόνο;', εκφέρεται με 'απλή Αιτιατική' πτώση, π.χ. *dies continuos triginta* = για τριάντα ημέρες.
cum triduum iter fecisset, Caes. B.G. ii, 16 = όταν έκανε μία πορεία για τρεις ημέρες (ή 'τριήμερη').

3.2 με 'απλή Αφαιρετική' πτώση:

- (iii) *milites quinque horis proelium sustinerant, Caes. B.C. i, 47* = οι στρατιώτες υπέμειναν την μάχη για πέντε ώρες.

4. προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο ερώτημα 'Εντός πόσου χρόνου;', εκφέρεται εμπροθέτως με 'in + Αφαιρετική'

- (iv) *in diebus proximis decem, Cic. Iug. 28* = για τις επόμενες πέντε ημέρες.

[4.1] εμπροθέτως με 'per + Αιτιατική', όταν θέλουμε να δώσουμε μεγαλύτερη ευκρίνεια στον χρόνο:

- (v) *ludi per decem dies, Cic. Cat. iii, 20* = αγώνες εντός δέκα ημερών.

5. Ο προσδιορισμός που δίνει απάντηση στο 'Πόσο χρόνο πριν;' ή στο 'Πόσο χρόνο μετά;' εκφέρεται με τα 'post' ή 'ante' αναλόγως του αν αυτά λογίζονται ως προθέσεις ή ως επιρρήματα.

5.1 Τα 'post' και 'ante' λειτουργήσουν ως προθέσεις, αν συνταχθούν εμπροθέτως ως **'post / ante + Αιτιατική'**

(vi) *ante paucos dies* = πριν από λίγες ημέρες

(vii) *post paucos dies* = μετά από λίγες ημέρες.

Στις προτάσεις (vi) & (vii) τα 'ante' και 'post' λειτουργούν εμπροθέτως με τις αιτιατικές 'dies', ενώ τα 'paucos' λειτουργούν ως επιθετικοί προσδιορισμοί.

(viii) *paucos dies ante bellum Actiacum* = λίγες ημέρες πριν την μάχη στο Άκτιο.

(ix) *paucos dies post bellum Actiacum* = λίγες ημέρες μετά την μάχη στο Άκτιο.

Ομοίως στις προτάσεις (viii) & (ix) τα 'ante' και 'post' λειτουργούν επίσης εμπροθέτως με τις αιτιατικές 'bellum', ενώ τα 'dies' είναι αιτιατικές του χρόνου.

5.2 Τα 'post' και 'ante' λειτουργούν ως επιρρήματα στις εκφράσεις:

(x) *paucis ante diebus*, ή *paucis diebus ante* = λίγες ημέρες πριν

(xi) *paucis post diebus* ή *paucis diebus post* = λίγες ημέρες μετά - ύστερα

Στις δύο εκφράσεις των περιπτώσεων (x) & (xi) τα 'ante' και 'post' λειτουργούν ως επιρρήματα, και οι αφαιρετικές 'diebus' είναι προσδιορισμοί του χρόνου και τα 'paucis' είναι επιθετικοί προσδιορισμοί, γι' αυτό και οι τέσσερις αυτές εκφράσεις είναι ισοδύναμες. Το μόνο στο οποίο διαφέρουν είναι η ύπαρξη του 'ante' ή του 'post'.